

V Praze 22. dubna 2016

Výtisk č.:

St a n o v i s k o

Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k návrhu zákona, kterým se mění zákon č.184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů

I.

K celkovému zaměření návrhu

Předkladatelem návrhu zákona, kterým se mění zákon č.184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů je ministryně pro místní rozvoj. Deklarovaným cílem navrhované úpravy je reagovat na změny, které přinesl nový občanský zákoník a které se podstatným způsobem dotýkají právní úpravy vyvlastnění, neboť vyvlastnění představuje zásah do vlastnictví, popřípadě jiných věcných práv a má důsledky nejenom pro vlastníky nemovitých věcí a oprávněné z věcných práv, ale i pro další osoby, kterým v souvislosti s vyvlastněním práva buď zanikají, anebo se mění jejich postavení ve vztahu k vyvlastniteli. Navrhovaná novela nemění základní koncepci dosud platné úpravy. Při volbě řešení byl respektován především princip jeho přiměřenosti k povaze a závažnosti daného problému. Mezi nejvýznamnější změny patří především proces získání souhlasu všech spoluvlastníků a úprava náhrady za vyvlastňované právo stavby:

- Nový občanský zákoník (§ 1132) vyžaduje k zatížení společné věci souhlasu všech spoluvlastníků. Nelze proto dosáhnout dohody o zatížení vlastnického práva k pozemku nebo stavbě, jestliže s tím buď jediný spoluvlastník nesouhlasí, nebo pokud má omezeno nakládání se spoluvlastnickým podílem, anebo pokud mu nelze doručit návrh na uzavření smlouvy. Snahou je, aby tato skutečnost byla výslovně v zákoně vyjádřena. Navrhuje se, aby podmínka nemožnosti uzavřít dohodu byla prokázána tehdy, jestliže se vyvlastňovanému nepodařilo doručit na adresu zapsanou do katastru nemovitostí, který je veřejným seznamem, do něhož se zapisují také údaje o právech včetně údajů o vlastnících a údaje o oprávněných z jiného práva, které se zapisuje do katastru (například věcné břemeno, právo stavby). Dále se zapisuje také adresa místa trvalého pobytu fyzické osoby a nemá-li ji, adresa bydliště; zapisuje se rovněž sídlo právnické osoby. V souvislosti se zásadou materiální publicity (§ 980 nového občanského zákoníku) se má za to, že zápisy v katastru nemovitostí jsou v souladu se skutečným stavem.

- Navrhuje se upravit poskytování náhrady za vyvlastňované právo stavby, za právo stavby, které v důsledku vyvlastnění zanikne, a řešit způsob poskytnutí náhrady vyvlastňovanému, jestliže na vyvlastňovaném právu stavby vážnou práva, která vyvlastněním zanikají, a jejich držitelům mají být z této náhrady zaplacený dosud nesplacené pohledávky.

II.

Vztah k vládní protikorupční politice

V rámci projednávání Plánu legislativních prací vlády na rok 2016 byl návrhu zákona, kterým se mění zákon č.184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů, zařazen mezi právní normy, které budou projednány Radou vlády pro koordinaci boje s korupcí. Tento návrh zákona byl na základě naplňování Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017 prostřednictvím nástroje zhodnocení korupčních rizik vybrán pro projednání Radou vlády pro koordinaci boje s korupcí i vzhledem k citlivosti a komplexnosti upravované problematiky a rovněž k objemu vynakládaných prostředků, které často bývají dotčeny výsledkem řízení o odnětí nebo omezení vlastnického práva, jako je tomu například u velkých liniových dopravních staveb.

III.

Způsob projednání návrhu

Mezirezortní připomínkové řízení k předkládanému návrhu zákona bylo zahájeno dne 12. listopadu 2015 a ukončeno dne 11. prosince 2015. Celkem bylo uplatněno 38 zásadních připomínek a 66 doporučujících připomínek. Předkládaný návrh zákona byl 1. března 2016 v souladu s Plánem legislativních prací vlády na rok 2016 předložen vládě. Návrh je předkládán s rozporů s Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem dopravy. Ministerstvo zemědělství uplatňuje požadavek na koncepční změnu stávající právní úpravy nad rámec návrhu. Dle Ministerstva zemědělství zákon o vyvlastnění nezakotvuje právní rámec pro urychlení realizace zvláště významných záměrů. Požaduje, aby v zákoně byla provedena úprava uvedení v držbu vyvlastňovaného práva, byl zrušen odkladný účinek odvolání, byl zrušen odkladný účinek žaloby a bylo promítnuto zkrácení lhůt (bez konkrétního návrhu). Ministerstvo dopravy nad rámec předkládaného návrhu uplatnilo požadavek na vyloučení přiznání odkladného účinku žalob proti rozhodnutím o vyvlastnění. Návrh zákona dne 4. dubna 2016 společně s návrhem stanoviska Rady projednala pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k hospodárnému nakládání s majetkem státu a k návrhu zákona neformulovala vzhledem ke zvýšení korupčních rizik žádné připomínky.

IV.

Návrh změn

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí (dále též jen „Rada“) v návrhu zákona, kterým se mění zákon č.184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů, neshledává významné zvýšení stávajících korupčních rizik. Je tomu tak i z důvodu, že se jedná o novelu, jejímž primárním úkolem je reagovat na změny související s přijetím nového občanského zákoníku.

V.

Závěr

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí doporučuje vládě v souladu s článkem 4 odst. 2 písm. a) Jednacího řádu Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí **schválit návrh zákona, kterým se mění zákon č.184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů.**

Jiří D i e n s t b i e r v. r.

ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
a předseda Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí